

Idegen az idegenek között
A menekültek helyzetéről

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

12. évfolyam

Programcsomag: Toleranciára nevelés

A modul szerzője: Tomory Ibolya – Takács Katalin

Címlapkép: szkc212_10_00

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	17-18 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Felhívni a figyelmet, hogy milyen tényezők befolyásolják saját lehetőségeinket és egy menekült gyerek/ fiatal lehetőségeit és a fogadó országokban megélt problémákra. Megérteni, hogy a menekült helyzet a saját kultúra megtartásában és napi megélésében is korlátozhatja. A személyes szolidaritás/társadalmi szolidaritás jelentőségének megvilágítása.
A modul témái, tartalma	Témák: Identitás: szocializáció, közösség, hagyomány; kapcsolatok: szolidaritás, tolerancia, segítségnyújtás; társadalom: esélyegyenlőtlenség; konfliktus: érdekellentét, másság, előítélet, diszkrimináció, rasszizmus, háború; kultúra: interkulturalitás, népcsoportok; életmód: életminőség, egészség, szabadság; erkölcs és jog: normák, törvények; globalizáció: migráció, világgazdaság, világproblémák Tartalom: Táborok és menekülttáborokról alkotott képzetek, menekültek gondjai, hétköznapjai és jövőjük, lehetőségeik – álmok és a valóság kényszerei.
Megelőző tapasztalat	Háborús helyzetek, és különböző konfliktusok a világban; kivándorlás, kényszerű áttelepülés
Ajánlott továbbhaladási irány	Jelen kor eseményei, a világ válsággócai, a menekültprobléma időszerű kérdései
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önszabályozás: törődés, tekintet másokra, tolerancia, nyitottság A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információkezelés, problémakezelés Társas kompetenciák: empátia, véleményalkotás, véleményalkotás, együttműködés, szociális érzékenység, szolidaritás
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom Tantárgyakhoz: társadalomismeret, osztályfőnöki óra Modulokhoz: A világ gyermekei 3. Tudod, hogy ki készítette (szkc208_10), A világ gyermekei 4. Mi az ára egy gyermeknek? (szkc210_10), Ki az ombudsman? (szkc210_09)
Támogató rendszer	Járainé Komlódi Magda: <i>Legendás növények</i> . Gondolat. Budapest, 1987 <i>Magyar Értelmező Kéziszótár</i> . Akadémiai Kiadó. Budapest, 1978 <i>ENSZ Menekültügyi Főbiztossága jelentései, statisztikái, 1999–2004</i> <i>Oltalomkeresők</i> . A Menedék Egyesület hírlevele a nemzetközi migrációról, 1997. október, 2005. szeptember,

Módszertani ajánlás

A téma erősen igényli a pedagógus érzékenységét, toleráns magatartását, és ha esetleg külföldi vagy menekült tanuló is van az osztályban, iskolában, még inkább nagy tapintattal kell kezelni. Feltétlenül gondolja át és vegye figyelembe, hogy a családi kapcsolatok, a belső viszonyok, az aktuális szociális helyzet is erősen meghatározza a gyerekek téma iránti érzékenységét. Ha a különböző élethelyzetekre, kényszerűségekre összpontosítunk, akkor könnyebb kikerülni azokat a csapdákat, amelyekbe óhatatlanul beleléphetünk a menekült témával kapcsolatban. Amennyiben ellenséges érzelmek jelennek meg a gyakorlat közben, a tanárnak nem lehet szó nélkül elmennie emellett, hanem fontos rászánni az időt, és tisztázni, hogy milyen vélemény mire épül, mit, mire alapozhatunk, és milyen információk, tapasztalatok alapján ítélünk meg másokat. Segítségünkre lehet, ha a probléma emberi oldalát is megértetjük, hogy itt nem egyszerű betolakodásról vagy gazdasági kérdésről van szó. Érdemes hivatkozni a nagyszámú külföldön élő magyarra, akik ugyanúgy bevándorlók, menekültek voltak, ahogyan most mások érkeznek hozzánk vagy más országokba.

Figyelemmel kell kísérni a történéseket, nehogy valakit megbántsanak vagy megsértsenek a tanulók. Fel kell hívni a tanulók figyelmét az egymás iránti tapintatra, megértésre, empátiára. Az élményszerű feldolgozás és az értékelés is ezt a célt szolgálja.

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

- P1 – Rávezető, segítő kérdések
- P2 – Fontos felismerés és kérdések

Diákmellékletek

- D1 – Fotók nyári táborokról (d2)
- D2 – Fotók menekülttáborokról (d2)
- D3 – Menekültek utazása (d2)

- D4 – Részlet egy menekült naplójából (d1)
- D5 – Szempontok a naplórészlethez (d1)
- D6 – Szempontok a csoportbeszélgetéshez (d2)
- D7 – Kérdések egy menekült naplójához (d2)
- D8 – Menekültek a statisztikák tükrében (d2)